

VIVAT ACADEMIA

sekretariaat :

em. jacqmainlaan 126

1000 brussel - tel. 02-218 68 20 - pr 000-0429238-13

verantwoordelijk uitgever :

lic. hugo hermans

oude kerkstraat 56, 2000 antwerpen

GULDEN SPOREN VIERING

**zaterdag 10 juli te 20 uur
grote markt brussel**

organisatie : guldensporenkomitee brussel
(Vlaams Komitee, Davidsfonds,
Vermeylenkringen,
Karel Bulsfonds en Willemsfonds)
m.m.v. Vlaamse Raad,
de stad Brussel en NCC,
dienst culturele uitstraling

brussel, hart van mijn land !

Met dit thema zullen we op 10 juli een viering kennen waarop iedere rechtgeaarde Vlaming verwacht wordt.

Aan dit programma wordt meegewerkt door bekende en minder bekende Vlamingen :

**JEF ELBERS, KABARETGROEP KOMMA,
STAMPEN EN DAGEN, KUNSTGROEP ALKUONE,
KOPER ENSEMBLE LEON PETRE.**

Verder zullen de Brusselse koren zorgen voor begeleiding van de samenzang, onder leiding van dirigent Juliaan Wilmots.

De bindteksten worden geschreven door Gys van Rhode. De regie is in handen van Herman Slagmulder.

Allen hartelijk welkom - Wij rekenen op uw aanwezigheid !

BETAAL UW BIJDRAGE voor het academiejaar 1982-'83 door storting op postrekening 000-0429238-13 van Verbond der Vlaamse Academici, Emiel Jacqmainlaan 126, 1000 Brussel. Vermeld de afdeling waartoe U wil behoren, indien U **niet** geografisch bij de afdeling van uw woonplaats wenst te worden ingedeeld. De bijdragen blijven onveranderd : steunende leden 1000,- fr. of meer, gewone leden vanaf het zesde jaar na promotie 500,- fr., pas-afgestudeerden de eerste vijf jaar na promotie 200,- fr., dienstplichtigen 200,- fr., bijkomende leden, ook academici in hetzelfde gezin, per persoon 100,- fr. Vergeet niet bij de overschrijving duidelijk de bestemming te vermelden. De bijdrage kan ook aan de plaatselijke afdeling worden betaald.

De gelden zullen worden verdeeld over de centrale administratie en de lokale afdelingen. Deze behouden echter het recht in verband met het peil der lokale activiteiten, verplichtend of vrijblijvend, een bijkomend lidgeld of zogenaamd „clubgeld" te vragen. Meer bijzonderheden worden verstrekt op de jaarlijkse algemene ledenvergadering.

WERF NIEUWE LEDEN, aldus maakt U het V.V.A. sterker. Zo kan het meer doen voor de Vlaamse zaak in het algemeen en voor de zaak der academici in het bijzonder.

Het CENTRAAL SEKRETARIAAT is open op **dinsdag** en **donderdag** van **9.00** tot **17.00 uur**.

BEGINSELVERKLARING

van het SOCIAAL-ECONOMISCH COMITE VAN HET O.V.V.

De Vlaamse strijd- en cultuurverenigingen die dit manifest ondertekenen, hebben, na grondige voorbereiding in het kader van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen, besloten bijzondere aandacht te besteden aan en actie te voeren rond de economische, financiële en sociale problemen waarvoor de Vlaamse gemeenschap thans wordt geplaagd.

De sociaal-economische problemen doen zich in Vlaanderen duidelijk anders voor dan in Wallonië.

Er bestaan fundamentele verschillen in de industriële structuur van beide landsgedeelten en in de klemtonen die men er wenst te leggen inzake de sanering en de vernieuwing ervan. Het nationaal gehouden sectorieel economisch beleid leidt tot een verspillende en nefaste opbod- en compensatie-politiek tussen Vlaanderen en Wallonië, die elk economisch verantwoorde aanpak van de huidige crisis grondig hypothekeert, en draagt bij tot de ongecontroleerde overheveling van miljarden van Vlaanderen naar Wallonië.

Deze unitaire aanpak leidt bovendien voortdurend tot een politiek van compromissen, die noch voor de specifieke Waalse, noch voor de specifiek Vlaamse noden aangepaste oplossingen of aanvaardbare toekomstperspectieven biedt.

Daarom moet de Vlaamse gemeenschap in staat worden gesteld een eigen sociaal-economisch beleid te voeren.

De Vlaamse gemeenschap is trouwens publiekrechtelijk erkend en drager van een eigen politieke wil. Door de staatshervorming van 1980 werd o.m. reeds de bevoegdheid inzake tewerkstelling en economische expansie aan Vlaanderen en Wallonië overgedragen.

Bijgevolg staan de Vlaamse strijd- en cultuurverenigingen erop dat ook het beheer van de vijf nationaal gehouden economische sectoren aan Vlaanderen en Wallonië zou worden toegewezen. Zij verheugen er zich over dat het besef van de noodzaak hiervan eveneens tot de regering, politieke partijen, de vakbonden, de sociale en economische organisaties in beide landsgedeelten doordringt.

Wel moet er zeer duidelijk gesteld worden dat, samen met de toekenning van de bevoegdheden over deze sectoren, ook de volledige financiële last en verantwoordelijkheid voor de overheidsondersteuning ervan aan Vlaanderen en Wallonië moeten worden opgedragen.

Hiertoe zal vanzelfsprekend hun financiële draagkracht moeten worden versterkt en moet hun eigen fiscale bevoegdheid worden uitgebreid. Een grondige herziening van de financiële wet van 9 augustus 1980 met onder meer de verwerpelijke verdeelsleutels is dan ook dringend noodzakelijk.

Teneinde de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van Vlaanderen en Wallonië voor hun volledig industrieel beleid echt doeltreffend te maken, moeten de gemeenschappen ook de belangrijkste hefbomen voor een dergelijk beleid, zoals het onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek, het handelsbeleid en de exportbevordering onder hun beheer krijgen. Vlaanderen moet ook over eigen openbare financiële instellingen beschikken om, waar nodig, de financiële middelen vereist voor investeringen, zelf bijeen te brengen en te besteden.

Sommige van deze maatregelen vergen een ingrijpende wijziging van de staatshervorming van 1980.

Dit houdt o.m. in :

- verruiming van de bevoegdheden van de eigen Vlaamse en Waalse wetgevende vergaderingen;
- omvorming en uitbouw van de huidige gemeenschaps-executieven tot waarachtige regeringen;
- de consequente overheveling van de betrokken administratieve infrastructuur;
- het tot stand brengen van een volwaardige financiële autonomie, zodat Vlaanderen en Wallonië hun eigen autonoom beleid gaan voeren met hun eigen financiële middelen.

De vraag rijst welke gevolgen het toekennen van toekomstige bevoegdheden op economisch, financieel en fiscaal gebied aan Vlaanderen en Wallonië zal meebrengen voor het Belgisch staatsgeheel. In dit verband moet eraan herinnerd worden dat al in 1978 een groot aantal Vlaamse verenigingen op hun Staten-Generaal verklaar-

den dat het Vlaamse zelfbestuur primordiaal is, dat de overkoepelende Belgische structuur slechts zin en bestaansrecht heeft voor zover zij de volwaardige ontwikkeling van de gemeenschappen niet in de weg staat en dat bijgevolg aan de Vlaamse gemeenschap alle politieke bevoegdheden en de nodige eigen instellingen gegeven moeten worden om met de eigen middelen de eigen problemen op te lossen en een specifiek beleid te voeren op alle gebieden waar eigen belangen behartigd moeten kunnen worden.

Het gezamenlijk behartigen, in het kader van de Belgische staat, van belangrijke macro-economische aanlegenheden, zoals de munt en de monetaire politiek,

de globale kredietpolitiek en de algemene fiscaliteit, zoals ook een verantwoorde solidariteit, blijft mogelijk. Dit vereist dat beide gemeenschappen bereid zijn de elementaire spelregels van de economische unie daadwerkelijk te eerbiedigen.

Gezien het belang van dit alles voor het welzijn van de Vlaamse mensen, rekent het Overlegcentrum het zich tot een plicht, de ingezette evolutie van nabij te volgen, te bestuderen, te begeleiden en waar nodig, actie te voeren. Het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen heeft dan ook beslist in zijn Algemene Vergadering van 19.4.1982 een Sociaal-economisch comité op te richten, dat meer in het bijzonder met deze opdracht belast wordt.

BRUGGE, DIE SCHONE

Zaterdag 23 oktober 1982

JAARLIJKSE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN HET V.V.A.

Houd deze datum alvast vrij. Er wordt gewerkt aan een uitgebreid, parallelverlopend, sociaal-toeristisch programma dat te 10 uur zou aanvangen en omstreeks 13 uur een gezellige lunch zou voorzien. Het huishoudelijk gedeelte van de vergadering start in de namiddag te 15.30 uur en het academisch gedeelte omstreeks 16 uur heeft als thema :

PROBLEMATIEK VAN DE JONGE ACADEMICI

Vermoedelijk wordt dit een paneelgesprek onder deskundigen.

Te 18 uur kan een receptie worden ingelast en te 20 uur volgt een gezellig samenzijn met etentje en dansactiviteit. De volledige deelnameprijs, drank inbegrepen, wordt begroot op 950,- fr. Aan de mogelijkheid van overnachting wordt gewerkt.

Nadere en meer precieze gegevens zullen nog volgen.

EEN OUD REFREIN OF EEN NIEUW GELUID ?

P. Jongbloet,
Algemeen Ondervoorzitter V.V.A.

Wie de beginselverklaring bij de oprichting van het „sociaal economisch comité van het O.V.V.” aandachtig leest, blijft toch wel met wat vragen zitten... Het zoveelste document, manifest of verklaring uitgaande van de Vlaamse Beweging? Uiteraard! Het werd, naar traditie, na herhaaldelijk en lang vergaderen en na heel wat discussie bijeengeschreven en uiteindelijk ook goedgekeurd door de Algemene Vergadering van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen.

Die Algemene Vergadering van het O.V.V. groepeerde dan toch zowat de **ganse actieve buiten-parlementaire Vlaamse Beweging**: van het Masereelfonds over het Vermeylen-, Willems- en Davidsfonds tot het V.V.A. en de Vrienden van het Komense met alles wat zich daartussen, boven of onder, maar binnen het kader van die Beweging situeert.

Alle besturen hebben zich op dat uitgangspunt verenigd en gaan dus in dit comité „bijzondere aandacht besteden aan en actie voeren rond de economische, financiële en sociale problemen waarvoor de Vlaamse gemeenschap thans wordt geplaagd”. Dat is natuurlijk niet niks, dus **...een nieuw geluid?**

Zonder de gebeurtenissen in Zwartberg te vergeten en alhoewel de Vlaamse Beweging „in fine” nooit de exclusief kulturele strijd is geweest waarbij sommigen het steeds weer willen houden, kan deze tekst de kieren in zich dragen van een fundamentele heroriëntatie. **Voor het eerst in haar bestaan** betreedt de Vlaamse Beweging in front het domein van de socio-economische en financiële wereld. Zij wordt daartoe wel gedwongen door de inderdaad enorme problemen die zich op dit vlak voor onze gemeenschap stellen.

Misschien is het ook wel zo dat de bedreiging op de grenzen van Vlaanderen en op de verworvenheden van de Vlaamse Beweging momenteel wat afgezwakt zijn, zodat voor de uitbreiding naar andere aktieterranen

enige energie kan worden vrijgemaakt. Zelfs vanuit Brussel bereikten ons uit diverse bronnen steeds weer berichten als zou het culminatiepunt van de verfransingscurve daar achter de rug liggen. Wellicht, en ook hier zou de verklarende achtergrondidee wel eens van economische aard kunnen zijn: „mieux vaut être flammé qu'être ruiné...”.

Daaromtrent zullen echter pas de **gemeenteraadsverkiezingen** van oktober dit jaar en vooral de konkrete gevolgen die zij zullen hebben op de 19 gemeentehuizen van de brusselse agglomeratie, volledig betrouwbare inlichtingen en aanwijzingen kunnen brengen.

Het verlaten van de haar vertrouwde wereld van kultuur en politiek bij de uitbreiding van haar aktieterrain tot de socio-economische en financiële wereld, betekent voor de Vlaamse Beweging alvast een belangrijk nieuw feit, het begin misschien van een nieuwe evolutie, die ongetwijfeld niet zonder spanningen zal verlopen en derhalve onze bijzondere aandacht én bedachtzaamheid zal opeisen.

De economische crisis beïnvloedt toch meer dan wij beseffen de communautaire situatie en gevoeligheden in ons land. Meer en meer Vlamingen beseffen eindelijk dat de Belgische staat zoals die nu bestaat en bestuurd wordt één der belangrijkste hinderpalen betekent voor hun eigen loopbaan én de toekomstmogelijkheden van hun kinderen. Vooral omdat zij dit nu **aan den lijve** ondervinden zijn zij vlugger bereid daar de konsekwentie uit te trekken. En deze konsekwentie kan enkel zijn: ofwel moet die staat terdege worden aangepast, - voor diegenen die dat nog voor mogelijk houden - ofwel moet die staat verdwijnen - voor hen die alle hoop op die eervolle aanpassing hebben verloren -. In elk geval, niemand minder dan de Heer G. Geens, Eerste-minister van een Vlaamse Deelregering zonder reële macht en zonder centen, verklaarde onlangs letterlijk „Wat wij zelf doen, kunnen wij beter!”...

Of toch **een oud refrein**? Want lezen wij in de jongste beginselverklaring ook niet: „... er moet aan herinnerd worden dat al in 1978 een groot aantal Vlaamse Verenigingen op hun Staten Generaal verklaarden dat het Vlaamse **zelfbestuur primordiaal** is, dat de overkoepelende Belgische structuur slechts zin en bestaansrecht heeft voor zover zij de volwaardige ontwikkeling van de gemeenschappen **niet** in de weg staat en dat bijgevolg aan de Vlaamse gemeenschap alle politieke bevoegdheden en de nodige eigen instellingen gegeven moeten worden om met de eigen middelen de eigen problemen op te lossen en een specifiek beleid te kunnen voeren op alle gebieden waar eigen belangen behartigd moeten worden”?...

Sindsdien inkasseerden wij toch nog de verwerpelijke grondwetsherziening van 1980, de crisis in de textielnij-

verheid, zonder textielplan en met verlies van ± 70.000 arbeidsplaatsen in Vlaanderen, het staalplan met zijn würgende financiële greep op ons tot diep in de jaren tweeduizend, enz. enz. Waar blijft dan die zin en het bestaansrecht van die overkoepelende Belgische structuur?

Het komt dus niet zozeer op teksten aan, maar op wat verantwoordelijkheidszin, wat konsekwentie en het allerelementaireste zelfrespekt als Vlaamse gemeenschap. Dat moet in alle eerlijkheid ook naar de nodige éénheid leiden vooral wat de actie betreft, want dan wordt pas echt heel wat mogelijk...

Hopelijk krijgen wij in het jaar 1985 geen nieuw manifest met verwijzing naar dezelfde passus uit het document van de Staten-Generaal van 1978!

UIT HET CENTRALE BESTUUR...

In zijn vergadering van 7 mei j.l. te Leuven heeft het Dagelijks Bestuur van de Centrale Raad een uiteenzetting gehoord van Prof. L. Huyse betreffende **de problematiek van de jonge afgestudeerden**.

Het vraagstuk wordt zo prangend dat het V.V.A. zich daaromtrent onverwijld moet bezinnen en moet nagaan hoe het dit kan helpen oplossen. En dat zou wel eens voor het V.V.A. een volledig nieuwe oriëntatie noodzakelijk kunnen maken.

In het geheel van de problematiek ziet Prof. L. Huyse drie bepaalde punten waarop het V.V.A., mits activiteitenverruiming, zou moeten kunnen inspelen.

1. Valorisatie van de universitaire opleiding. De universiteiten moeten binnen de huidige en komende maatschappelijke structuren de plaats innemen waarop zij in het belang van de Vlaamse gemeenschap hun

rechten kunnen laten gelden. De Vlaams-Waalse universitaire achterstand is weliswaar grotendeels ingehaald, maar de universiteiten worden nog niet optimaal benut en ingeschakeld. Velen, wanneer ze werk vinden en dat gebeurt meestal vlotter dan er wordt gedacht, komen terecht in een te lage positie. Hierbij wordt niet in de eerste plaats gedacht aan het te lage salaris dat zij daarbij verdienen, maar wel aan de schade die dit voor de gemeenschap betekent. Immers, elke afgestudeerde universitair vertegenwoordigt een vaak belangrijke som van onkosten die door de gemeenschap werden betaald voor zijn studies en zijn opleiding. Dit werkelijke kapitaal wordt niet ten volle benut wanneer de afgestudeerde jongere niet een zo groot mogelijk gedeelte van zijn kunnen en zijn wetenschappelijke verworvenheden kan aanwenden voor zijn taak. Anders gezegd, de universitair moet optimaal worden ingeschakeld in het maatschappelijk leven en **akademische onderbenutting** moet worden bestreden.

In de daaropvolgende discussie werd er echter terecht opgemerkt dat ook het omgekeerde zich voor doet, namelijk dat in vele staatsinstellingen, parastatalen en andere, mensen zonder universitair diploma té hoge posities bekleden. In deze instellingen is het aantal academici vaak beschamend laag. Een goed georganiseerde drukingsgroep zou aan deze „**academische anticonceptie**” veel kunnen veranderen. Onder zijn invloed zouden bv. wetten kunnen ontstaan die voor bepaalde posities ondermeer in gemeentebesturen, scholen en dergelijke de verplichting opleggen een academicus te benoemen. Zoiets zou dan meteen het probleem van de onderbenutting grotendeels uit de wereld helpen. Het is duidelijk dat de wetgever het zal moeten doen, maar hij zal ertoe moeten worden aangezet door een representatieve drukingsgroep. Ter vergelijking kan men bedenken wat de Boerenbond van de wetgever heeft gedaan gekregen om de vaak tragische mistoestanden voor de pachters in de loop der jaren op te ruimen.

2. Begeleiding van de jongere afgestudeerden. De jongere academici komen vaak ongewapend terecht op de arbeidsmarkt en krijgen daarbij van de oudere generatie in hetzelfde vak weinig of geen opvang of begeleiding, vaak integendeel. Inderdaad, de gevestigde ouderen en beroepsorganisaties monopoliseren en blokkeren vaak de voorhanden zijnde posities. Deze traditie moet zonder meer worden omgebogen. Het is een feit dat op een bepaald ogenblik de ouderen plaats moeten maken voor de jongeren. Nu zien we integendeel vaak dat de ouderen, hetzij uit egocentrisme, hetzij onder druk van de publieke vraag, hetzij ingevolge deze beide factoren, soms tot op hoge leeftijd bepaalde posities bezet houden. Zo is het duidelijk dat een oudere advocaat met ervaring niet alleen vanwege het publiek, maar ook vanwege de grote maatschappijen met vaak enorme kapitaalsbelangen, de voorkeur zal krijgen boven een jonge, onervaren en onlangs afgestudeerde jurist.

3. Het groepsbewustzijn bij de universitaire moet worden aangewakkerd. Op dit ogenblik zijn er reeds meer afgestudeerde academici dan boeren in dit land, maar de macht van hun verenigingen verdwijnt in het niet bij deze van bepaalde landbouworganisaties. Wanneer de jongeren de universiteit verlaten, geeft dit meestal het beeld van de verstrooide kudde. Van dan af is het **elk voor zich**. De onderlinge kontakten en ook het contact van de universiteiten wordt vaak geheel verbroken, wat niet alleen schadelijk is voor het ontstaan van een groepsbewustzijn, maar tevens op het praktische vlak de zo nuttige feed-back-informatie verhindert die een

universiteit zou moeten verkrijgen betreffende het lot van zijn afgestudeerden. Welke universiteit is op dit ogenblik in staat te zeggen wat er gebeurd is met al de germanisten die in een bepaald jaar de universiteit hebben verlaten? Waar zijn ze tewerkgesteld, welk niveau hebben ze bereikt, hoelang hebben ze moeten wachten op bevordering, welke waren de grootste leemten in hun studie en opleiding: alle belangrijke vragen die ook voor een **universitair beleid** uiterst kostbare antwoorden zouden kunnen opleveren.

Immers, de universiteiten moeten in hun beleid voortijdig kunnen anticiperen op de konkrete vragen vanwege de jong-universitair geschoolden. De officiële statistieken in dat opzicht zijn op het departement van het Openbaar Ambt ofwel onbestaande, ofwel onbruikbaar als referentiemateriaal. Ook bij andere instanties is de statistische informatie eerder schaars of onspecifiek.

Men bedenke tenslotte dat dit bewustwordingsproces zich in de komende maanden en jaren steeds sterker zal doen gelden en dat het beter door een overkoepelende en **niet-verzuilde** vereniging zou worden opgevangen. Hierbij zou het V.V.A. een actieve rol moeten spelen en zou zich in de komende maanden organisatorisch optimaal moeten voorbereiden. Het heeft daarbij zowel een academische alsook een konkreet Vlaamse opdracht te vervullen want verzuiling zou op dit gebied rampspoedig zijn.

Ook in de komende maanden zal het Centrale Bestuur nog andere autoriteiten raadplegen om deze problematiek verder uit te diepen. Tevens leverde dezelaatste het voor de hand liggende thema van het academisch gedeelte van onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering te Brugge op 23 oktober.

Tot slot kan worden vermeld dat het bestuur van de afdeling Brussel reeds een eenparig „Standpunt betreffende de doelstellingen van het V.V.A.” heeft aangenomen. Hierin werd niet alleen gereageerd op een sprekebeurt van Prof. Herman-Emiel Mertens (zie ook Vivat n° 34 - oktober 1981) maar tevens op de hierboven uiteengezette ideeën. De afdeling Brussel is van oordeel dat het V.V.A. in de allereerste plaats een strijdbare Vlaamse drukingsgroep moet blijven. Hoewel het ene het andere niet uitsluit zal deze stelling vermoedelijk nog spannende discussies opleveren in de eerstkomende vergaderingen van het Dagelijks Bureau en Centrale Raad.

DR. JOZEF GOOSSENAERTS 1882-1963

door prof. dr. M. Hanot, Gent

Op 25 februari 1982 was het honderd jaar geleden dat Dr. Jozef Goossenaerts werd geboren. Even daarvoor was men in het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven met het inventariseren van zijn bijzonder rijk archief klaargekomen. Het ene en het andere boden de Stichting Dr. Goossenaerts de gelegenheid, om door een multithematische tentoonstelling (6 maart - 18 april 1982) en een rijk geïllustreerd herdenkingsalbum * het leven en de activiteit van Dr. Goossenaerts als initiatiefnemer, stuwkracht en inspirator van een belangrijke periode uit de Vlaamse Beweging in het licht te stellen, en tegelijkertijd de bijdrage van het A.M.V.C. tot het ordenen en ontsluiten van het Goossenaerts-archief te waarderen.

Wie de levensloop van Dr. Goossenaerts over-schouwt, wordt erdoor getroffen dat deze man, uit de arme Kempen afkomstig, nooit materieel voordeel heeft nagejaagd en, trouw aan het ideaal van zijn jeugd, zich steeds onbaatzuchtig heeft ingezet voor de doelstellingen van de Vlaamse Beweging. Telkens als er op wetenschappelijk, cultureel, politiek of materieel gebied vooruitgang werd gemaakt, verheugde hij zich daarover, maar zo'n verworvenheid betekende voor hem niet een rustpunt, maar een nieuw vertrekpunt: onvermoeibaar en onvermurwbaar wat zijn Vlaams ideaal betreft, bleef

hij zich voor de volledige verwezenlijking daarvan inzetten.

Jozef Goossenaerts werd op 25 februari 1882 als tweede kind van een Kempens landbouwersgezin op de Vlijmink, een wijk van de gemeente Wuustwezel, geboren. De lagere school volgde hij op de parochie Achterbroek in Kalmthout. De onderwijzer Felix Loos wekte in hem de liefde voor Vlaanderen. In zijn geboortestreek beleefde hij de toestanden die Pater Stracke in *Arm Vlaanderen* zou beschrijven. De armoede die hij zag, maakte hem gevoelig voor intellectuele, politieke en economische noden en bereidde hem voor op een onverbiddelijke ontvoogdingsstrijd. Beïnvloed door zijn ouders, zijn opvoeders, het milieu en de natuur, groeide hij op tot een bescheiden, wilskrachtig en gevoelig man.

In 1894, dus toen hij twaalf jaar oud was, ging hij naar het Klein Seminarie in Hoogstraten. Het ontorende „signe”, waar men daar nog mee kon worden gestraft, prikkelde hem tot verzet en in 1897 stichtte hij met enkele medeleerlingen in het geheim een bond van „collegestudenten”: „Het Heidebloempje”. Meteen werd Hoogstraten bepalend voor Jefs beroepskeuze. Het verlangen om te strijden voor de rechten van hen die hun moedertaal wilden spreken, en de bezielende invloed van de priesters-leraren Th. Spaeninckx en Louis

(Foto Walter de Mulder).

Smolderen, deden hem het leraarschap boven het boerenvak verkiezen.

Na zijn humaniora was hij tot 1903 leraar aan het „Gesticht De Wilde” in Waregem. In die tijd correspondeerde hij met Professor Willem de Vreese over zijn plan om een vakwoordenboek van het landbouwbedrijf samen te stellen en om voor het *Woordenboek der Nederlandsche Taal* werken te exciperen. In „Een woord vooraf” tot zijn *Woordenboek van en om de taal van het landbouwbedrijf in het noordwesten van de Kempen* verhaalt hij hoe hij als leerling van de vijfde Grieks-Latijnse bij het boerenfolk al woorden optekende en die aan J. Cornelissen en J.B. Vervliet „ter aanvulling” van hun *Idioticon van het Antwerpsch dialect* zond. De Vreese moedigde hem aan en beloofde dat ervoor gezorgd zou worden dat de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, in 1903 als prijsvraag een woordenboek van het landbouwbedrijf zou uitschrijven. Hij haalde Goossenaerts ertoe over, vanaf 1903 te Gent Germaanse filologie te komen studeren. Behalve Willem de Vreese had Goossenaerts hier als professoren in de germanistiek: Jozef Vercoullie, Paul Fredericq, Henry Logeman en Andreas Bley.

Als student werd hij lid en later voorzitter van het Vlaams katholiek studentengenootschap „De Rodenbachsvrienden”, behoorde hij tot de vriendenkring van de vrijzinnige professor Julius Mac Leod, stichter van de Vlaamse natuur- en geneeskundige congressen (1897) en ijveraar voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit, knoopte hij vriendschap aan met Oscar de Gruyter, de vernieuwer van het toneel in Vlaanderen en toen Jefs jongere medestudent in de germanistiek. Uit die vriendschap groeide een samenwerking die voor de Vlaamse heropstanding na de Eerste Wereldoorlog van groot belang was. Met andere studentenbewegingen hadden de Rodenbachsvrienden niet veel contact: met de Générale Libérale helemaal niet, met de Walonne Catholique nu en dan; Goossenaerts was toen immers fransschrijvend correspondent voor de *XXième Siècle*. Hij werkte ook mee aan het Leidse studentenblad *Minerva* en aan *De Tijd*. Zo kreeg hij „de kans om over Vlaamse aangelegenheden te schrijven”.

In 1905 beëindigde hij zijn kandidatuur en begon hij aan het proefschrift waarvan het onderwerp in 1903 in de Academie als prijsvraag voor 1907 was voorgesteld. De studie en de voorbereiding van het prijsvraagantwoord-proefschrift samen, zijn hem waarschijnlijk wat te veel geweest, want op 1 februari 1907 diende hij zijn werk onvoltooid bij de Academie in. Deze toonde begrip en schreef dezelfde prijsvraag nog eens uit, voor 1909. In dit jaar werd Goossenaerts' woordenboek bekroond. Toch zou het tot 1958 duren eer *De taal van en om het Landbouwbedrijf in het noordwesten van de Kempen* volledig zou zijn gepubliceerd.

Na zijn studie te Gent werd Dr. Goossenaerts leraar te Chimay (1907-1908) en te Ath (1909-1912). Hier begon hij samen met Adiel Debeuckelaere, Filip Van Isacker en Staf de Clercq zijn taalgrensactie. Ze stichtten in 1912 de vereniging „Taalgrens, wakker!”, maar de Eerste Wereldoorlog maakte voor jaren de taalgrensactie onmogelijk. In 1927 richtte Goossenaerts de vereniging weer op; van 1929 tot 1931 gaf hij het tijdschrift *De Taalgrens* uit.

In 1912 werd hij leraar aan het Atheneum te Gent, waar hij als collega's had: Adiel Debeuckelaere, Jan Oscar de Gruyter, René de Clercq en Hippoliet Meert, de stichter van het „Algemeen Nederlands Verbond”. Dit werd het uitgangspunt voor de eerste Vlaamse Wetenschappelijke Congressen die hij hielp organiseren.

Ofschoon Dr. Goossenaerts in 1914 vrij van dienstplicht was, bleef de oorlog voor hem niet zonder tribulaties. Door een Duits militair gerecht werd hij tot tien jaar dwangarbeid veroordeeld. De rest van de oorlog bracht hij door in de gevangenis van Rheinbach en daarna in de kampen van Göttingen en Havelberg. Hier hielp hij voor de Vlaamse krijgsgevangenen tijdverdrijf en ontwikkeling (bibliotheek, concerten, toneelopvoeringen, voordrachten) organiseren. Om zijn actie in de kampen werd hij, toen hij na zijn gevangenschap ziek naar Gent terugkeerde, als leraar geschorst. Van de Engelse regering ontving hij een onderscheiding.

Weldra zou hij ook een rol spelen bij de oprichting van het „Vlaamsche Volkstoneel”. Oscar De Gruyter had met zijn Fronttoneel tot vóór het grote offensief van 1918 tientallen opvoeringen voor de soldaten verzorgd. Daarna werd het Fronttoneel ontbonden. Wel gaf het nog enkele voorstellingen voor de soldaten in Duitsland, waaraan ook Staf Bruggen meewerkte. Eerst in 1920 werd Dr. De Gruyter gedemobiliseerd; hij werd weer leraar aan het Atheneum te Gent. Na zijn lesuren speelde en regiseerde hij toneel, maar hij wilde weer met een eigen groep optreden. Ook Staf Bruggen wilde meer dan het door hem opgerichte gezelschap van de Vlaamse Oudstrijders (het Vossentoneel). Hij „drong er bij Dr. Goossenaerts, die hij van in Göttingen kende, op aan, te proberen een selectiever en degelijker toneelgezelschap samen te stellen. Uit een fusie van het Fronttoneel en het Vossentoneel ontstond in 1920 het Vlaamsche Volkstoneel. Op voorstel van Goossenaerts werd in augustus 1921 de leiding van de nieuwe toneelgroep toevertrouwd aan De Gruyter”. Goossenaerts zorgde voor de administratie, de propaganda en het secretariaat. Het zuivere secretariaatswerk nam Wies Moens weldra van hem over. Toen De Gruyter in 1922 directeur werd van het K.N.S. te Antwerpen, hield de samenwerking op.

Maar ook op andere gebieden was Dr. Goossenaerts al bezig geweest met organiseren en oprichten. Lei-

dende figuren uit de Vlaamse Frontbeweging (H. Gra-
vez, H. Borginon, Filip de Pillecyn) hadden hem na 11
november 1918 opgezocht en bij hem de redactie van
Ons Vaderland, het dagblad van de Frontpartij, geves-
tigd. Ook werd bij hem de eerste Frontraad gehouden.

Toen in 1919 de Westvlaamse arts Dr. J. Verduyn de
Vlaamse Oudstrijders in de landelijke organisatie van
het Verbond der Vlaamse Oudstrijders (V.O.S.) samen-
bracht, werd Dr. Goossenaerts diens propagandaleider
en richtte hij de Oostvlaamse afdeling op. Daaruit ont-
stond in 1920 de „IJzerbedevaart”, die van 1921 af,
voor een groot deel dank zij Dr. Goossenaerts, tot een
organisatie uitgroeide. Ook andere organisaties hielp hij
stichten of uitbouwen als „Het Veem Ick wijck niet af”
(1920) om „de kern van den Vlaamschen strijd te beve-
iligen: zijn leden zouden trachten te leiden, te beheer-
sen, de hoofdzaken van de Vlaamsche Beweging tot ont-
wikkeling te brengen”.

Toen in de kringen van de Vlaamse Wetenschappe-
lijke Congressen het idee gerijpt was, om een nieuwe
economische organisatie op te richten, ging hij samen
met Frans Daels en Michel van Caeneghem, naar Lie-
ven Gevaert, om met hem de basis te leggen voor een
vernieuwd „Vlaamsch Handelsverbond” en hem er het
voorzitterschap van aan te bieden: in 1926 werd het
Vlaams Economisch Verbond definitief gesticht. Van
1921 tot 1926 speelde hij een belangrijke rol in het be-

stuur van de „Vlaamse Toeristenbond”. In 1928 bracht
hij O.F. Mariman, bedrijfsleider bij Gevaert, en R.F. van
Boxstaele, ingenieur-stagiair bij Bell, met elkaar in con-
tact en hielp hij hen om de Vlaamse Ingenieursvereni-
ging op te richten.

Tot in 1925 was Dr. Goossenaerts als leraar ge-
schorst gebleven. Maar toen C. Huysmans in juni 1925
minister van Onderwijs werd, benoemde deze hem kort
daarna in zijn vroegere functie aan het Atheneum te
Gent. Tot aan zijn pensionering zou Goossenaerts er
Nederlands onderwijzen, in de zesde. Zo hield hij veel
tijd over voor zijn organisatorisch werk. Prof. Van Mie-
groet getuigt dat het hem er niet om ging, bij de leerlin-
gen „eenzijdige belangstelling voor taal- en filologische
problemen op te wekken”, maar wel: „voor Vlaanderen
toekomstige wetenschapsmensen te recruterende in de
meest uiteenlopende vakgebieden”. Typisch was bij
voorbeeld dat van Van Miegroets leerjaar niet minder
dan zeven afgestudeerden agronomie gingen studeren
aan de toen in opgang zijnde Rijkslandbouwhogeschool
te Gent.

Wat Goossenaerts' eigen actie voor en eigen visie op
de vernederlandsing van de wetenschap in Vlaanderen
betreft, was het van bij het begin duidelijk dat zij waren
ingegeven door de vraag, hoe de wetenschap eruit zou
zien, eenmaal dat er een Vlaamse universiteit zou zijn,
hoe ze aanzien en gezag zou verwerven eenmaal dat ze

WETENSCHAP IN VLAANDEREN

MAANDSCHRIFT UITGEGE-
VEN DOOR DE VEREENI-
GING VOOR WETENSCHAP

REDACTIE EN BEHEER
«Huize Mac Leod» St Pieternieuwstr. 98, Gent

Abonnementsprijs per jaar: *Voor leden van een der Vlaamse Wetenschappelijke Congressen*: Binnenland: 15 fr.; Buiten-
land: 30 fr. — *Voor niet-congresleden*: Binnenland: 30 fr.; Buitenland: 60 fr. — *Voor afzonderlijke nummers*: Binnenland:
3 fr.; Buitenland: 5 fr.

Telefoon: Gent 123.22. — Postrekening: Dr. J. Goossenaerts, St. Amandsberg, Nr. 94093.

JAARGANG 1

AUG.-SEPT. (Vacantienummer) 1935

NUMMER 1

Uit den Inhoud:

Goossenaerts, Dr. J.: Ter Inlei-
ding 1
Vereeniging voor Wetenschap . . . 2
De Waele, Prof. Dr. F. J.: An-
tiekische Beschouwing en werk van
de spade 3
Olbrechts, Prof. Dr. Fr.: Na-
tuurwetenschap en Archeologie . . 5

Van Caenegem, Ing. J.: De
aanslibbing der reede te Zee-
brugge 7
V. d. Vlerk, Dr. I. M., Leiden en
v. d. Broek, Prof. A. J. P.,
Utrecht: De Pleistoceene men-
schenschedel van Hengelo (ov.) . . 9
Kennes, Arseen: Een Museum
der Vlaamsche Beschaving 12

J. G.: Werkbeurs 13
J. G.: Kelten, Romeinen, Franken.
Een vraag 13
Mededelingen: 4
Gemengde Berichten 15
Nieuwe Boeken 15
Congressen 16
Allerlei 24

Hoofding van het eerste nummer van Wetenschap in Vlaanderen.

tot leven was gekomen. „Deze vraag heeft hij gesplitst in enkele nevenvragen. Hoe te zorgen voor de opleiding in een degelijke Nederlandse taal van de reeds gevormde wetenschapslieden? Hoe de aanstaande geleerden een stevige vorming in hun vak te verstrekken in het Nederlands van goed allooi? Hoe te voorzien in het onmisbaar overleg met vakgenoten in het buitenland? Hoe de plaats van de Vlaamse geleerden te verzekeren in de genootschappen voor wetenschap? Hoe te voorzien in de publikatiemogelijkheden in eigen taal? Hoe voor de jonge Vlaming het wetenschappelijk onderzoek te doen aanvoelen als een boeiende en aantrekkelijke opdracht? Hoe hem te bewegen tot nascholing in het buitenland? Wat Goossenaerts voor dat actieprogramma deed, is niet te overzien en moeilijk te achterhalen". „Beslist zijn er mensen geweest die in hun eigen organisatie de invloed van die stille man nooit hebben gevoeld. Hij schoof onopvallend een suggestie vooruit die later openbloeide tot een schitterende vondst, maar dan had hij al lang het vaderschap ervan aan anderen overgelaten".

In 1929 richtte hij de Commissie voor Hooger Onderwijs in Vlaanderen op. Het bestuur van het Algemeen Vlaamsch Hoogstudentenverbond had hem gevraagd, om een nieuwe actie voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit op gang te brengen. Hij zond een brief aan een aantal vooraanstaande figuren, waarin hij voor een nieuwe commissie voor alle vormen van hoger onderwijs in Vlaanderen opteerde: universitair en niet-universitair. „De nieuwe commissie gaf ook een tijdschrift uit: *Ons Hooger Onderwijs*. Goossenaerts werd redacteur".

Een grote prestatie van Dr. Goossenaerts was ook het jarenlang organiseren van congressen. Van het 2^e congres in 1913 af was hij secretaris van de Vlaamse Filologencongressen; hij bleef er de stuwende kracht van tot in 1930, toen Dr. E. Tieleman hem in die functie opvolgde en hij secretaris van de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen werd. Sinds 1920 was hij secretaris van de gezamenlijke Regelingscommissie die onder zijn impuls was ontstaan en „meer centralisering en samenhang moest scheppen tussen de tot dan toe zelfstandig optredende drie congressen": het Natuur- en Geneeskundig Congres, het Rechtskundig Congres en het Filologencongres".

Daarbij komt dat hij in de jaren die aan de vernederlandsing van de Gentse Universiteit voorafgingen, ook op de studenten invloed had, in het bijzonder op de leiders van het A.V.H.V. en van culturele verenigingen. In die woelige tijd vonden in zijn huis talloze vergaderingen plaats. Zijn invloed groeide naarmate de plechtige ope-

ning van de Gentse Alma (1930) naderde. Zijn raad was vaak doorslaggevend. Jong en onervaren als ze waren, hadden de Vlaamsgezinde studenten raadgevers nodig, „mensen die vertrouwen inboezemden" en die ze konden vertrouwen. Zo iemand was Dr. Goossenaerts voor hen. Ze waardeerden „zijn beginselvastheid en koele methodiek en tactiek" en waren hem dankbaar omdat hij hun geschriften en publikaties corrigeerde.

Samen met Prof. Daels richtte hij in 1935 de v.z.w. „De Vereeniging voor Wetenschap" op: Daels werd voorzitter, Goossenaerts afgevaardigd-beheerder. De „Vereeniging voor Wetenschap" ontstond aldus uit de Gezamenlijke Regelingscommissie. Ze wilde door continuïteit en systematisering de activiteiten van de Vlaamse Wetenschappelijke Congressen verbeteren en efficiënter maken. Ze bestond uit een vijftigtal leden: vertegenwoordigers der Congressen en prominenten. Haar tijdschrift was *Wetenschap in Vlaanderen*, dat van 1940 af *Wetenschappelijke Tijdingen* zou heten.

„De vereniging had grote verdiensten in de strijd voor zelfstandige Vlaamse academies, waarvan ze zich als de moeder beschouwde, en streefde ernaar, het grote overkoepelende orgaan der wetenschap en wetenschapsbeoefening in Vlaanderen te worden". Met het oog op de benoeming van leden van de vernederlandste academies beschouwde Goossenaerts ze als een reserve en een drukingsgroep. Van 1936 tot 1938 was hij daar druk mee bezig. Wijlen Dr. Elaut getuigt daarover: De meeste Vlamingen met belangstelling voor de nieuwe academies vonden het vanzelfsprekend „dat Goossenaerts met zijn Vereniging voor Wetenschap en als vaandeldrager van de reeds meer dan acht lustrums oude Vlaamse Wetenschappelijke Congressen, een eerstgeboorterecht toekwam om zich met het opstellen van de doopakke der aangekondigde academiën in te laten"; sommigen, als o.m. Frans Van Cauwelaert, reageerden korzelig op „Goossenaerts' alomtegenwoordigheid en alomvattende benaerstiging". Goossenaerts omringde zich met medewerkers van diverse strekkingen: hij wilde van die academies in alle opzichten representatieve en gezaghebbende lichamen maken. Zijn samenwerking met Prof. J. Mac Leod, Jan Oscar de Gruyter en andere vrijzinnigen had hem een pluralistische instelling bezorgd. Zelf werd hij geen academielid, maar hij verheugde er zich over toen in 1938 met de stichting van de „Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België" en de „Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde in België" voor de Nederlandse cultuur in België een nieuw punt werd bereikt. De strijd voor culturele autonomie ging verder.

Goossenaerts met dr. Adriaan Martens in zijn huis in Astene.
(Foto Walter de Mulder).

Over de periode van 1940 tot 1944 getuigt Arthur de Bruyne dat Dr. Goossenaerts tegenover de bezetter een afzijdige houding aannam. Dr. Grypdonck getuigt: „In 1942 hadden de congressen plaats te Gent. De aanwezigheid van Duitsers op sommige referaten - bij enkelen uit louter academische belangstelling - was voorzien. Er was beslist dat niemand van de bezetters zou toegelaten worden in uniform. Grote verontwaardiging van een officier van de Wehrmacht omdat hij geen toegang kreeg. Beroep op de plaatselijke regelingscommissie (die voor het houden van de congressen toelating had moeten verkrijgen vanwege de bezetter). En Goossenaerts kort en zakelijk, op rustige toon tegen de hoog protesterende officier: „er kan aan de beslissing niets worden veranderd! Niemand wordt toegelaten in uniform...”.

Toch had hij na de oorlog weer moeilijkheden, al had hij intussen een ridderorde gekregen. Later noemde hij de tijd van beproeving na de oorlog „een tijd van zware neurastenie”. Alles had hem verloren geleken. Het was hem zelfs verboden geweest, vergaderingen bij te wonen.

In 1949 wilde hij weer bij de traditie van de Algemeen-Nederlandse Congressen aanknopen, maar die wilden niet meer vlotten. Hij had de belangstelling voor zulke congressen overschat. In de jaren van strijd voor de vernederlandsing van de wetenschap, waren grote manifestaties nodig geweest om indruk te maken; nu wilde men gescheiden congressen en colloquia, overeenstemmend

met een specialisatie. Dit was voor Dr. Goossenaerts, die alles in het groot had gedaan, een teleurstelling.

Toen vatte hij het plan op om *Wetenschappelijke Tijdingen* weer uit te geven. Om het tijdschrift te lanceren, investeerde hij er zijn eigen geld in en ... van 1950 af verscheen het weer. Het was doordrenkt van Goossenaerts' belangeloze anonieme liefde voor de wetenschapsmensen uit Noord en Zuid. Uit de vaste rubrieken bleek hoe hij zich verheugde als hij hun successen bekend kon maken. Bereidwillig stelde hij zijn tijdschrift ter beschikking van vorsers, in het bijzonder van jongere. Steeds speurend, ontdekte hij leemten op bepaalde studiegebieden en spoorde hij tot nieuw werk aan. In prijsvragen en studiebeurzen zocht hij naar materiële mogelijkheden voor studerende enz. De lezer had het niet moeilijk om daarin punten van Goossenaerts' programma te herkennen.

Dan was er ook nog de uitgave van zijn woordenboek (1956-1958): *De taal van en om het landbouwbedrijf in het Noordwesten van de Kempen. Een taal-, vak-, geschied-, heem- en volkskundige bijdrage tot de Nederlandse woordenschat*. Hij had er veel nieuw materiaal voor verzameld en verwerkt en hoopte dat de Academie de nieuwe redactie ervan zou goedkeuren en publiceren. Een commissie, bestaande uit Prof. Grootaers, Dr. J. Lindemans, Prof. Van de Wijer en Prof. Foncke, keurde die inderdaad goed en nadat Goossenaerts met een aantal wensen rekening had gehouden, kon het werk naar de drukker. Eugène Top van de Drukkerij N.V. Vonksteen te Langemark, drukker van *Wetenschappe-*

„Zo zag ik hem
365 dagen
op een jaar!“,
zegt mevrouw
J. Goossenaerts.

lijke Tijdingen en sedert lang met de manier van werken van Dr. Goossenaerts vertrouwd, slaagde erin de afleveringen van het monumentale werk vlug na elkaar van de pers te laten komen, zodat het werk reeds in 1958 volledig was. Dat Dr. Goossenaerts op zijn leeftijd zo'n werk tot stand had kunnen brengen, dwong ieders bewondering af.

Een van de wetenschappelijke hobby's van zijn laatste 20 levensjaren was de studie van het middelnederlands dierenepos Van den Vos Reynaerde, meer in het bijzonder van de toponymie en de topografie van de Reinaert. Toevallig liep zijn belangstelling parallel met die van een aantal heemkundigen uit het Land van Waas. Toen op het buitengoed van de familie Saverijs te Destelbergen een middeleeuwse kelder, overblijfsel van het goed „Notax“ werd ontdekt, herkende Dr. Goossenaerts, steunend op gegevens uit *De Toponymie van de Reinaert* van Is. Teirlinck in „Notax“ het echte „Malpertuus“. In 1953 verdedigde hij te Sint-Niklaas de stelling dat de Reinaert zich in het Gentse had afgespeeld en bestreed hij de traditionele argumenten voor Reinaerts Wase bakermat. Het ging er hem minder om gelijk te halen, dan wel om Reinaert te doen herleven en hem „door Vlaanderen te jagen als een heraut van het Vlaamse bewustzijn“. Dr. J. Goossenaerts heeft nooit een wetenschappelijke studie over de Reinaert geschreven en dat ook niet beoogd. De artikels die hij aan Reinaert wijdde, (*Onze Reinaert op het spoor*) zijn echter boeiend en ze wekten grote belangstelling.

Tenslotte was er nog de oude grote liefde voor de Kempen, die was al gebleken uit zijn landbouwkundig

woordenboek en uit zijn belangstelling voor de Lex Salica en de Kempische keurboeken. Sedert 1951 heeft hij niet gerust vooraleer er een „Werkcentrale voor de Geschiedenis van Land en Volk van de Kempen“ bestond: „Hij vreesde dat door de snelle sociale en economische evolutie, door immigratie enz. de eigen Kempische volksaard gevaar liep. Het was volgens hem de hoogste tijd om de Kempische waarden en eigenheden in degelijke studies vast te leggen om deze waarden te bewaren voor de toekomst en vooral om ze in stand te houden“. Alle historici, filologen en heemkundigen enz. die hij kon mobiliseren, mobiliseerde hij tijdens talloze vergaderingen in de Abdij van Tongerlo. Zijn doorzettingsvermogen en zijn innerlijke bezieling droeg hij op anderen over en zo kwam de Werkcentrale tot stand.

Ook in de streek van Gent stimuleerde Goossenaerts heemkundige activiteiten, zoals blijkt uit zijn Reinaert-studiën, uit zijn lezing op de stichtingsvergadering van de Heemkundige Kring te Oost-Oudburg te St.-Amandsberg op 1 april 1962, anderhalf jaar voor zijn dood.

Zelfs over zijn dood heen bleven zijn ideeën nawerken: zo werd in 1968 „naar een idee van Jef Goossenaerts“ de Marnixkring gesticht, die leden aanvaardt „om hun algemene waarde, hun bereidheid tot inzet ten dienste van de gemeenschap, van hun naaste, ongeacht filosofische of politieke richting. Trouw aan de eigen volksaard, aan de Nederlandse cultuur moet een essentiële eigenschap zijn van ieder lid van de Ring“.

Ondanks de onvolledigheid van mijn overzicht hoop ik dat dit er toch toe heeft bijgedragen het beeld van een onbaatzuchtig idealist in eer te houden, die in het leven van velen een rol heeft gespeeld of er een richting aan heeft gegeven, die samenwerkte met gelovigen en vrijzinnigen en bij beiden waardering en respect vond, wiens enorme activiteit naar verhouding nauwelijks in publikaties vastligt, een activiteit die voor tallozen bezieling en kracht betekende, die voor die activiteit uit de onmeetbare bronnen voor zijn liefde voor Vlaanderen en zijn geloof putte...

Om praktische redenen betreurt de redactie, de voetnoten, met verwijzingen naar geciteerde en andere bronnen, te moeten achterwege laten. Wie de voetnoten wenst, kan ze bij de redactie aanvragen.

Exemplaren van het herdenkingsalbum **Dr. Jozef Goossenaerts 1882-1963**, uitgegeven ter gelegenheid van de herdenkingstentoonstelling in het Archief en Museum voor het Vlaams Cultuurleven te Antwerpen van 6 maart tot 18 april 1982 kunnen worden besteld bij het Secretariaat van de Stichting Dr. Goossenaerts: Christus Koninglaan 50 te 2510 Morsel tegen de prijs van 200,- fr, door storting op rekening 433-7129461-83 van de „Stichting Dr. J. Goossenaerts“, Engelenstraat 49 te 3070 Kortenberg.

PERSBERICHT VAN HET V.V.O.

VLAAMSE DIENST VOOR EXPORTBEVORDERING

Het V.V.O. verheugt zich over de uitspraak van de voorzitter van de Vlaamse regering, Minister Geens, met betrekking tot de Vlaamse dienst voor de Buitenlandse Handel. Het V.V.O. heeft geruime tijd geleden deze idee naar voor gebracht en heeft ten andere in zijn ledenblad van januari laatstleden ruim aandacht besteed aan dit probleem.

Het V.V.O. wil echter een paar punten beklemtonen. Deze Vlaamse dienst moet een centrale dienst zijn met beperkte regionale kantoren. De hoofdreden hiervoor is dat het enorme dokumentatiemateriaal waarover deze dienst moet beschikken, niet versnipperd mag worden. Ook dient rekening te worden gehouden met het grote aantal cellen die voor de goede werking absoluut nodig zijn. Exportbevordering is een kwestie van zeer gespecialiseerde afdelingen die elkaar moeten aanvullen.

De Vlaamse dienst moet op een vooraf vastgelegde wijze samenwerken met de diplomatieke en consulaire vertegenwoordiging in het buitenland. Het korps handelsprospectoren moet er rechtstreeks van deze dienst afhangen, ten einde favoritisme en misbruiken te vermijden.

De Vlaamse dienst moet een overheidsdienst blijven, maar er dient zorg voor gedragen te worden dat samenwerking met initiatieven van uit de privé-sektor niet door administratieve procedures wordt onmogelijk gemaakt.

De financiering dient naar rato van de door de gewesten gerealiseerde uitvoer te gebeuren.

Het Vlaamse personeel van de B.D.B.H. dient de kern te zijn van het personeel van de Vlaamse dienst. Voor dit personeel, dat jaren zijn beste krachten heeft gegeven aan de exportbevordering ten voordele van het Vlaamse bedrijfsleven, in zeer ondankbare omstandigheden, mag noch op statutair, noch op financieel vlak benadeeld worden door de oprichting van de Vlaamse dienst.

Het V.V.O. heeft de Vlaamse regering reeds gewezen op haar verantwoordelijkheid inzake de Vlaamse welvaart. Exportbevordering is een belangrijk aspect van de industriële ontwikkeling in Vlaanderen. Het V.V.O. dringt er dan ook op aan dat deze kwestie vlug en ernstig zou worden aangepakt. De daad is aan de heer Geens en zijn Vlaamse regering.

Ook voor vrije beroepen biedt de
Drukkerij Strobbe nvba te Izegem
een volledige keus

Formulieren van algemene aard
Beroepsgerichte formulieren
Ontvangstbewijzen
Dagboeken
Kaartsystemen
Buro-accessoires
Enveloppen
Klassement

(051) 30 23 4

Kasteelstraat 1 - 8700 Izegem

IN MEMORIAM FRANS HENDRICKX

Tijdens de uitvaartplechtigheid van onze diepbetreurde ondervoorzitter Frans Hendrickx werd door de voorzitter van de afdeling Limburg José Cajot in de kerk een lijkrede uitgesproken die werd opgesteld met medewerking van Staf De Ceunynck.

Geachte Mevrouw Hendrickx, geachte Familieleden,

Zwaar aangeslagen en diep geschokt door dit veel te vroege scheiden betuigen alle leden van het Verbond van Vlaamse Academics en de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging hun innig medeleven in het grote en schrijnende leed dat U is komen treffen. Machteloos staan we tegenover het wrede noodlot, terwijl de gelovigen onder ons enkel gelaten het hoofd kunnen buigen en troostvol biddend bedenken dat Gods heilige wil is geschied.

Verontrust hadden we Frans nog geen half jaar geleden over zijn eerste ziekteverschijnselen horen klagen. Toch bleef hij zich in die dagen voor school en vereniging onverstoort en met grote hardnekkigheid inzetten. Pijnlijk benauwd en opstandig hebben we vervolgens moeten aanzien hoe de krachten van Frans verzwakten terwijl hij steeds meer aangewezen was op de toegewijde steun van zijn familie en vooral van zijn moedige echtgenote.

Wat Frans voor de leden van het V.V.A. betekende én als bestuurslid én als vriend, is hier in dit korte tijdsbestek onmogelijk tot uiting te brengen. We mogen gerust zeggen dat V.V.A.-Limburg zonder Frans misschien nooit zou hebben bestaan en heel zeker nooit het huidige succes en ledenaantal zou hebben bereikt.

Zo'n tweeëntwintig jaar geleden was Frans Hendrickx één der mede-oprichters van het Verbond der Vlaamse Academics. Als secretaris-penningmeester en in zeer vele gevallen ook als waarnemend voorzitter van onze afdeling, heeft hij door zijn noeste ijver en niets ontziende inzet een belangrijk aandeel gehad in haar groei.

Niets was hem teveel voor zijn dierbare vereniging. Hoeveel uren en dagen zou hij wel besteed hebben aan het voorbereiden van al die culturele activiteiten? Kortom, V.V.A. was een stuk van zijn leven geworden. In het centrale bestuur bekleedde hij bovendien jarenlang de functie van ondervoorzitter.

Frans was trouwens nog werkend lid, bestuurslid of voorzitter van een groot aantal andere culturele verenigingen: de Unie van Europese Federalisten, het Davidsfonds, het Algemeen Nederlands Verbond en de Vlaamse Volksbeweging. Hij smeedde ook een blijvende band tussen het V.V.A. en de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging.

Mijn plicht is het ook er de nadruk op te leggen dat Frans als sympatieke en gediensstige collega in onze dankbare herinnering zal blijven voortleven. Steeds vriendelijk, openhartig en behulpzaam kwam hij iedereen tegemoet. We hebben hem ook altijd gekend en gewaardeerd als een perfectionist en als Vlaming uit één stuk en daarom zullen wij Frans nooit vergeten.

Mevrouw Hendrickx, geachte familieleden, een groot en sympatiek mens, een overtuigd Vlaming, een goed echtgenoot, een liefdevolle huisvader, een beste grootvader, in één woord een familielid om trots op te zijn, is heengegaan. Mogen deze mooie herinneringen U allen helpen en troosten in uw smartelijk verlies en uw groot verdriet.

Dat Frans in vrede moge rusten.

VAARWEL MIJN BROEDER...

Ik zal de halmen niet meer zien
noch binden ooit de volle schoven,
maar doe mij in den oogst geloven
waarvoor ik dien...

Opdat, nog in de laatste voor,
ik weten mag dat mij uw doel verkoor
te zijn een ernstig ploeger op de landen
van een te worden schoonheid...

Op 1 mei werd Wim Jorissen door familie en vrienden gevierd en gehuldigd ter gelegenheid van zijn zestigste verjaardag. Het is helaas een afscheidsfeest geworden... Amper een week later moest hij afscheid nemen van zijn familie en op 9 juni viel tenslotte ook het grote, rusteloze hart onherroepelijk stil. Dat grote, rusteloze hart, dat woekerde met de energie want „... wat recht was en schoon, joeg zijn boezem in brand!“ Een onblusbaar en verterend vuur dat ook de anderen aanstak.

In het destijds lamgeslagen Vlaanderen na een tweede wél berekende repressiegolf was Wim stimulator bij alles wat tot de heropstanding moest leiden. Zo was hij ook medestichter van ons Verbond der Vlaamse Academi. Hij informeerde vaak geïnteresseerd naar de gang van zaken en verontschuldigde zich stevast toch over zo weinig tijd te beschikken. Wim kon niet óf intellectueel óf volks zijn, óf denker óf doener: bij Wim was het steeds én de partij én de Vlaamse Beweging, én Vlaanderen én Zuid-Afrika, én radikaal én hartelijk. Hij was de koene strijder met open visier en met de moed van zijn overtuiging. Hij vroeg geen gelijk, hij zocht geen gelijk, hij was te overtuigd het te hebben. Daarom wilde hij steeds weer de anderen overtuigen, al was hij niet bepaald de man van de dialoog. Onder zijn vele vrienden telde men er niet weinigen die het met hem soms oneens waren, maar het diepe besef dat het einddoel en het hoofddoel bij allen hetzelfde was en bleef, hield de vriendenkring recht en hecht. Er was steeds werkelijk véél meer wat bond dan wat scheidde...

Vlaanderen is Senator Jorissen heel wat verschuldigd. Hopelijk kunnen wij ooit als zelfstandig volk onze echte groten eren zoals het hoort en hun de blijvende hulde en dank betuigen die we hun verschuldigd zijn. Ik denk hierbij zeer konkreet aan een Wim Jorissen-sstraat, of -plein, of -laan te Mechelen, te Tongeren, te Brussel en in andere Vlaamse steden.

Het zal wel waar zijn dat niemand onmisbaar is, maar het is evenzeer zo dat niemand helemaal kan worden vervangen. Wim laat bij zijn lieve vrouw en zijn zonen ongetwijfeld een donkere leegte na, waarin wij diep medevoelen, maar ook voor de partij zal zijn afwezigheid zeer zeker een zwaar verlies betekenen, wellicht zelfs een gevaar.

Voor de grote Vlaamse vriendenkring zou ik binnen de dynamiek van dit leven en van de Vlaamse Beweging willen besluiten zoals ik begon met een vers van A. Roland Holst:

Maar in dien adem van verloren schoon
is rust onmogelijk en waken hoon.

Pol Jongbloet, ondervoorzitter

PERSONALIA

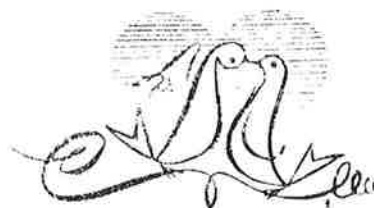

OVERLIJDENS

- **Remi VAN DUYN (Ponjaert)**, onverwoestbare regisseur van o.m. de IJzerbedevaarten, geboren te Oostende op 27.1.1910 en schielijk overleden te St.-Tropez op 16.5.1982

- **Frans HENDRICKX**, ir., trouwe sekretaris van de afdeling V.V.A.-Limburg en oud-algemeen ondervoorzitter, geboren te Leuven op 6.12.1918 en overleden te St.-Truiden op 12.6.1982. Het droeve bericht bereikte ons pas bij het ter perse gaan. Zijn trouw en inzet waren spreekwoordelijk. Hij was voor allen een vriend. Aan zijn diepbedroefde echtgenote en kinderen bieden wij onze ontroerde deelneming. Zie In Memoriam.

- **Wim JORISSEN**, senator, medestichter V.V.A., geboren te Tongeren op 28.4.1922 en overleden te Mechelen op 9.6.1982. Zie In Memoriam.

HUWELIJK

- Luc COUVREUR, dr.med., lid afdeling Kortrijk, huwde met Grietje DE VULDER op vrijdag 18.6.1982.

- Mona WEEKERS, dochter van Jer. Weekers, erevoorzitter afdeling Limburg, en P. GEUKENS huwden op 1.5.1982. Het jonge paar vestigde zich in Zonhoven.

- Roch SPITZ, lid en zoon van lid S. Spitz afdeling Limburg, huwde met Linda HEUSDENS op 28.3.1982.

GEBOORTEN

- **KATLEEN**, tweede kindje van Emiel en Kathy De Hert-Smis, geboren op 15 mei 1982 te Wilrijk